

ODPORÚČANIA

pre zodpovedné podnikanie

Téma: Virtuálne dobrovoľníctvo

Globálna pandemická kríza so sebou priniesla netušené výzvy. Nielen firmy a zamestnanci, ale predovšetkým občiansky sektor, školstvo a mnohé komunity doslova zápasia s adaptovaním sa na fungovanie bez fyzického kontaktu. Viaceré manuálne dobrovoľnícke

aktivity už dlhšie nemôžu byť realizované z dôvodu preventívnych opatrení. Či už sa naša prítomnosť v online priestore stane novým celospoločenským normálom alebo nie, má zmysel začať objavovať možnosti, ktoré nám prináša virtuálne dobrovoľníctvo.

Čo je virtuálne dobrovoľníctvo?

Virtuálne dobrovoľníctvo je akákoľvek dobrovoľnícka aktivita, ktorá je realizovaná na diaľku s použitím zariadenia pripojeného na internet. Virtuálne dobrovoľníctvo nie je vôbec novinkou a využíva sa, odkedy existuje internet. Najznámejšími príkladmi aktivít sú tvorba open-source softvérov, editovanie textov, jazykové preklady dokumentov, tútoring, mentoring, či technologická a sociálna podpora.¹

PREČO ZAČAŤ S VIRTUÁLNYM DOBROVOĽNÍCTVOM VO FIRME?

- ▶ Práve v čase krízy je dôležité priniesť zamestnancom vyšší cieľ a dať im príležitosť pomáhať. Zamestnanci očakávajú, že ako firma budete hľadať spôsoby, ako podržať svojich ľudí, ich rodiny aj okolitú komunitu. Až 74 % zamestnancov vníma dobrovoľníctvo ako faktor zvýšenia zmysluplnosti ich práce a 89 % ich verí, že firma podporujúca dobrovoľníctvo zamestnancov poskytuje lepšie pracovné prostredie ako firma bez dobrovoľníckeho programu (*Deloitte Volunteerism Survey*, 2017).²
- ▶ Zamestnanci majú vďaka zapojeniu sa do expertných dobrovoľníckych projektov príležitosť vzdelávať sa a rásť. Až 92 % respondentov globálnej štúdie zaznamenalo zlepšenie ich profesionálnych zručností vďaka dobrovoľníctvu a 80 % zastáva názor, že práve vďaka aktívnemu dobrovoľníctvu ľahšie získavajú líderské zručnosti (*Deloitte Impact Survey*, 2016).³
- ▶ Dobrovoľníctvo pozitívne vplýva na zdravie a celkovú spokojnosť ľudí. Medzinárodná štúdia ukázala, že 93 % ľudí, ktorí za posledných 12 mesiacov „dobrovoľničili“, vnímalo zlepšenie pozitívneho myslenia a 79 % z nich reportovalo zníženie hladiny stresu (*UnitedHealthcare a VolunteerMatch*, 2017).⁴
- ▶ Občiansky sektor, školstvo a komunity potrebujú v čase krízy pomoc viac ako inokedy, ale nie sú ešte úplne pripravení prijať ju aj online. Váš dobrovoľnícky program môže začať práve tu – vaši zamestnanci nemusia priamo poskytovať online servis, ale môžu pomôcť organizáciám či komunitám adaptovať sa na online formát pomoci.
- ▶ Pridanie virtuálneho prvku do vášho dobrovoľníckeho programu buduje nielen firemnú, ale aj celospoločenskú odolnosť v dlhšom časovom horizonte. Virtuálny dobrovoľnícky program, ktorý teraz zostavíte, pomôže zostať „v spojení“ tým, ktorí to potrebujú, aj po odznení pandémie.

¹ bit.ly/wiki_volunteering; bit.ly/virtual_help

² bit.ly/Deloitte_2017

³ bit.ly/Deloitte_2016

⁴ bit.ly/UnitedHealthcare_2017

BUSINESS LEADERS FORUM ODPORÚČA

Ak už máte zamestnanecký dobrovoľnícky program a rozhodli ste sa iba presunúť vaše aktivity do online priestoru, rozšírte rámec, akým uvažujete o dobrovoľníctve. Virtuálne dobrovoľníctvo so sebou prináša úplne iné možnosti, ako pomáhať a zlepšiť svet okolo nás. A to ako z hľadiska geografického, tak i z hľadiska flexibility času. Navyše, virtuálne dobrovoľníctvo v niektorých

prípadoch ponúka aj možnosť zapojenia celej rodiny, a tým aj spoločne strávený zmysluplný čas (*pozri nižšie konkrétne tipy – napríklad Zooniverse*). Nebojte sa myslieť inak. Spojením s expertným typom dobrovoľníctva navyše nastáva multiplikačný efekt a váš pozitívny dopad môže byť skutočne veľký.

DEFINUJTE SVOJU
MISIU A ZDROJE

PRIBLÍŽTE SA
K ZAMESTNANCOM

ZDIEĽAJTE VÝSLEDKY
A MOTIVUJTE

DEFINUJTE SVOJU MISIU A ZDROJE

Vyberte si tému, spoločenský problém, lokálny či globálny, ktorý chcete riešiť. Vychádzajte z toho, kde sa cítia doma vaši zamestnanci, v akých oblastiach sú expertmi. Spravte medzi nimi prieskum a zozbierajte tipy na aktivity, pri ktorých využijú svoje zručnosti. Pýtajte sa ich tiež na to, či im viac vyhovuje individuálne zapojenie alebo tímová spolupráca, jednorazové spolupráce alebo dlhodobejšie projekty. Ideálne je, ak výber témy súvisí s vašou vlastnou firemnou stratégiou, know-how či rozbehnutými programami. Nezabudnite zamestnancom komunikovať, koľko z pracovného času môžu venovať dobrovoľníckej činnosti.

Príklad dobrej praxe

Spoločnosť **Accenture** na Slovensku dlhodobo poskytuje zamestnancom rozsiahly a veľmi úspešný dobrovoľnícky program. Krízový rok 2020 premenili vo firme na príležitosť posilniť tie dobrovoľnícke aktivity, ktoré sa realizujú v online priestore. Dlhodobou misiou firmy je rozvoj digitálnych zručností na Slovensku, v rámci čoho vedú aj iniciatívu Digital Skills. Vďaka dobrovoľníkom z Accenture bola v rámci tohto programu v roku 2018 sprístupnená slovenská jazyková mutácia stránky neziskovej organizácie CODE.org s kurzmi programovania, využitelnými v rámci výučby informatiky. Dobrovoľníci z Accenture a ďalších partnerských firiem pokračujú v prekladoch kurzov a školia učiteľov a učiteľky informatiky, ako túto stránku používať, pričom v dôsledku koronakrízy nahradili prezenčné školenia v regiónoch online webinármi.

„Podarilo sa nám vytvoriť skupinu dobrovoľníkov, ktorí pomáhali platforme *ucimsadoma.sk*. Tá počas prvej vlny pandémie vytvárala zaujímavý obsah využiteľný pre deti, ktoré zostali doma, ale aj pre učiteľov či seniorov. Dobrovoľníci pomáhali s každodenným publikovaním nového obsahu a sami sa popritom naučili novým zručnostiam.“

Alena Kanabová, Accenture

PRIBLIŽTE SA K ZAMESTNANCOM

Pre dobrovoľnícky program alebo konkrétnu iniciatívu nájdite lídra alebo vytvorte pracovnú skupinu. Odporúčame vytvoriť manuál, kde na jednom mieste záujemcovia o virtuálne dobrovoľníctvo nájdu informácie o možnostiach zapojenia aj o kontaktnej osobe pre prípadné otázky. Zaveďte tiež internú online kolaboračnú platformu, ak ju nemáte. Na tejto platforme by zamestnanci mali mať možnosť prihlasovať sa na jednotlivé aktivity. Ponuku

dobrovoľníckych aktivít môžete komunikovať aj prostredníctvom pravidelného newslettera. Na podporu prvého zapojenia sa osvedčilo zorganizovať virtuálne dobrovoľnícke podujatie, kde skúsenejší dobrovoľníci vysvetlia, ako to celé funguje a poskytnú podporu začiatočníkom. Tí už následne môžu pracovať samostatne podľa svojich časových možností.

TIP: Empatický prístup (nielen v čase krízy)

Aj zapojenie sa do virtuálneho dobrovoľníctva musí ísť v línii základných hodnôt dobrovoľníctva – má zostať vecou slobodného rozhodnutia. Dobrovoľníctvo vo firme by nemalo podliehať zamestnaneckej diskriminácii, negatívnej ani pozitívnej (znevýhodňovanie, zvýhodňovanie). A hoci je dôležité dať zamestnancom časovú flexibilitu v realizovaní aktivít, dávajte pozor na čas – virtuálny priestor má schopnosť plne nás pohltiť. Navyše, mnohí už zažívame únavu z obrazoviek, a preto je dôležité vopred si dohodnúť zdravý rámec.

ZDIEĽAJTE VÝSLEDKY A MOTIVUJTE

Verejné ocenenie dobrovoľníckej práce, gamifikácia dobrovoľníckych aktivít (napríklad spojenie so súťažou) a zdieľanie výsledkov, čo všetko sa vám spoločne podarilo, urobí váš dobrovoľnícky program ľudskejším, dlhodobo udržateľným a ľahko pochopiteľným. Navyše, v čase sociálnej izolácie, ktorá je psychicky veľmi náročná, je pre ľudí zásadné vnímať spojenie s druhými. Vaše virtuálne dobrovoľnícke aktivity môžu predstavovať zmysluplný a zábavný spôsob, ako zostať v spojení.

„V Accenture vytvárame v našej dobrovoľníckej a darovacej aplikácii MakingADifference dobrovoľnícke virtuálne podujatia, v rámci ktorých majú zapojení zamestnanci možnosť vykázať čas, ktorý dobrovoľníctvu venovali. Tak máme prehľad o tom, koľko ľudí sa zapája a v akom rozsahu.“

Alena Kanabová, Accenture

TIP: Domáce a medzinárodné iniciatívy

Zapojenie zamestnancov do virtuálneho dobrovoľníctva nemusí byť iba záležitosťou technologických firiem. Tu sú viaceré konkrétne možnosti zapojenia vašich zamestnancov do užitočných domácich a celosvetových iniciatív:

► Advokáti Pro Bono

Nadácia Pontis už od roku 2011 prepája advokátske kancelárie s neziskovými organizáciami, ktorým poskytujú bezplatnú právnu pomoc. Osvedčilo sa však zapájať do programu aj právnické oddelenia vo firmách. Je to práve profesia právnikov, ktorá má zásadný celospoločenský dopad a jej zapojenie je kľúčové aj pre riešenie aktuálnej krízy. Viac: bit.ly/advokati_probono

► Tréninky Pro Bono

Tréninky (v súčasnej dobe online) organizuje Nadácia Pontis na mesačnej báze celoročne. Témy tréningov sa prispôbujú potrebám neziskového sektora: vaši zamestnanci môžu odovzdať svoje know-how v oblasti PR a komunikácie, projektového manažmentu či HR tém, alebo si môžu navrhnúť aj vlastnú tému. Viac: bit.ly/treninky_probono

► Slovensko.Digital

Občianske združenie zamerané na zvýšenie kvality digitálnych služieb štátu ponúka príležitosť spolupráce odbornej aj laickej verejnosti. Na tejto platforme sa môžu dobrovoľníci zapojiť ako hodnotitelia, odborníci alebo editori, a pomáhať tak v aktuálnych témach na Slovensku.

Viac: bit.ly/slovensko_digital

► Wikipedia

Prispievaním a editovaním článkov v svetovej encyklopédii prinášajú dobrovoľníci poznanie zadarmo pre každého. Navyše, efektívne pomáhajú bojovať proti dezinformáciám, pretože vďaka komunitnému typu vytvárania obsahu má Wikipedia rezistenciu voči šíreniu nepravdivých správ.⁵

Viac: bit.ly/wiki_editing

► Zooniverse

Je najväčšou platformou na svete, ktorá robí vedecký výskum vďaka dátam od viac ako 1 milióna ľudí. Dobrovoľníci nemusia mať žiadnu expertízu, cez aplikáciu iba prispievajú údajmi do projektov zameraných na prírodu, klímu, vesmír či staré mapy. Viac: www.zooniverse.org

► Missing Maps

Medzinárodná nezisková iniciatíva s cieľom zmapovať najzraniteľnejšie miesta v rozvojom svete. Pomáhajúce organizácie sa vďaka dátam od dobrovoľníkov z celého sveta takto môžu dostať k ľuďom v nezmapovaných územiach zasiahnutých katastrofami a poskytnúť pomoc.

Viac: missingmaps.org

► Globe Observer

Je ďalšou významnou platformou, ktorá funguje na princípe tzv. občianskej vedy (*citizen science*), teda vedy, na ktorej participuje verejnosť. Dobrovoľníci z celého sveta posielajú cez aplikáciu dáta napríklad o stromoch, oblačnosti, oblastiach s výskytom komárov alebo identifikujú objekty na mapách. Aplikáciu prevádzkuje NASA. Viac: observer.globe.gov

► Translators without Borders

Tento neziskový projekt pomáha vďaka dobrovoľným prekladateľom búrať jazykové bariéry vo svete, a umožňuje tak dostupnosť vzdelania či zdravotníckych služieb.

Viac: translatorswithoutborders.org

► Iné možnosti

Systematicky sa rozvoju a sledovaniu dopadu virtuálneho dobrovoľníctva venuje OSN na portáli onlinevolunteering.org, kde nájdete aj množstvo medzinárodných online dobrovoľníckych príležitostí.

⁵ bit.ly/wiki_disinformation

Ďakujeme

odbornému garantovi odporúčaní – spoločnosti Accenture.

© Business Leaders Forum, január 2021

Združenie Business Leaders Forum je administrované Nadáciou Pontis
Zelinárska 2, 821 08 Bratislava 2.

www.blf.sk